

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра дизайну, інжинірингу та землеустрою

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету
технологій та бізнесу
(протокол № 3 від «19» 09 2024 р.)
Декан

Надія ВЕДМІДЬ

**ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ ТА ПРОЕКТНОЇ ГРАФІКИ/
COMPOSITION BASEMENT AND PROJECT GRAPHICS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	02 Культура і мистецтво	/	Culture and Art
спеціальність	022 Дизайн	/	Design
освітня програма	Дизайн	/	Design

Київ 2024

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ заборонено

Автори: В.Ф. СТРИЛЕЦЬ, кандидат мистецтвознавства, доцент
О.О. ЛЕЖНСВ, кандидат мистецтвознавства, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну, інжинірингу та землеустрою 12 вересня 2024 р., протокол № 3.

Рецензент: О.О. ЗАВАРЗІН, кандидат технічних наук, доцент
О.О. ДУДКА власник ФОП «Дудка»

ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ ТА ПРОЕКТНОЇ ГРАФІКИ/ COMPOSITION BASEMENT AND PROJECT GRAPHICS

РОБОЧА ПРОГРАМА / COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	02 Культура і мистецтво	/	Culture and Art
спеціальність	022 Дизайн	/	Design
освітня програма	Дизайн	/	Design

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	
	Всього годин/кредитів	з них			
		лекції	лабораторні заняття		самостійна робота здобувачів вищої освіти
1. Загальні поняття про композицію	5		1	4	ПО
2. Проектна графіка – основа професії	7		1	6	ІЗ,П
3. Форма і утворюючі її елементи. Зображувальний засіб «крапка», як елемент композиції.	6		2	4	ВД,ІЗ,П
4. Форма і утворюючі її елементи. Зображувальний засіб пляма-площина.	12		4	8	ІЗ,П
5. Форма і утворюючі її елементи. Лінія як засіб композиції та образно-емоційної виразності.	12		4	8	ІЗ, П
6. Види та засоби організації фронтальної, двовимірної композиції.	8		2	6	ІЗ
7. Властивості і якості композиції.	20		8	12	ІЗ,П
8. Засоби композиції.	22		10	12	ІЗ, П
9. Категорії композиції.	12		4	8	ІЗ,П
10. Тривимірна, об'ємно-просторова композиція.	12		4	8	ІЗ
11. Глибинно-просторова композиція.	12		4	8	ІЗ
12. Стилізація , імпровізація, інтерпретація форми на базі об'єктів природи.	14		4	10	ІЗ
13. Колористика в дизайні.	10		4	6	ІЗ,П

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	
	Всього годин/кредитів	з них			
		лекції	лабораторні заняття		самостійна робота здобувачів вищої освіти
14. Наукові критерії використання природних властивостей хроматичних тонів.	6		2	4	ІЗ, П
15. Архітектоніка як принцип цілісної структури образу.	12		4	8	ІЗ, П
16. Принципи вивчення будови просторових артефактів.	10		2	8	ІЗ, ПО
Разом по дисципліні	180/6		60	120	
Підсумковий контроль					ЕП

Умовні позначення: ІЗ – виконання індивідуального завдання та його захист; ПО – письмове опитування, П – перегляд, ЕП – екзаменаційний перегляд.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
<p><i>Знання</i> та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p><i>Вміння</i> Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовуючи теорію й методику дизайну, фахову термінологію за професійним спрямуванням, основи наукових досліджень;</p> <p><i>Навички</i> Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі;</p>	<p style="text-align: center;"><i>Лекція 1. Тема 1. Загальні поняття про композицію</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція у візуальному мистецтві і дизайні. 2. Композиція як система відповідних закономірностей, прийомів і засобів, що забезпечують художню цілісність і виразність форми. 3. Історичні знаки і символи як чинник композиції. 4. Природні і штучні чинники утворення та еволюції графічних форм. 5. Закономірності зорового сприйняття. 6. Основні інваріанти композиції. Фронтальна композиція. Об'ємно-просторова композиція. Глибинно-просторова композиція. Поняття про основні властивості об'ємно-просторових форм. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 8-17], 3 [с. 7-68] Додатковий: 7 [с. 4-6], 18 [с. 4-8], 23 [с. 4-12] Інтернет-ресурси: 37</p>	4
	<p><i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції курсу <i>композиція у дизайні</i> Ознайомлення з поняттями «композиція», «дизайн» «основні властивості об'ємно-просторових форм.</p> <p>»1 [с. 8-17], 3 [с. 7-68]</p>	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
<p><i>Знання</i> та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.</p> <p><i>Вміння</i> враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосувати новітні технології у професійній діяльності;</p> <p><i>Навички</i> використовувати у професійній діяльності, прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні</p>	<p>Лекція 2. Тема 2. Проектна графіка – основа професії</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиційні графічні засоби передачі інформації. 2. Основні види проектної графіки: ескіз, малюнок, п-вимірні креслення. 3. Види графіки: лінійна, тональна. Відомі техніки подання графічної інформації. 4. Багатогранність проявів мови сучасної проектної графіки. 5. Абстрактні композиції сучасного мистецтва. 6. Виховання естетичного смаку людини при посередництві проектної графіки. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 19-82], 3[с. 69-158] Додатковий: 7 [с. 4-12] 8 [с. 2-8], 9 [с. 4-18], 11 [с. 3-10], 21 [с. 145-155], 27 [с. 12-47], 32 [с. 51-54] Інтернет-ресурси: 33, 36, 37, 39</p>	2
	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань видів і технік графіки і проектної графіки. Виконати практичне завдання 1 [с. 16-86], 3[с. 20-26].</p>	4
	<p>Лабораторне заняття 2</p> <p>Види та техніки графічного мистецтва.</p> <p>Мета: Ознайомитися з видами та техніками графіки.</p> <p><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення загальної таблиці за видами графіки та техніками подання графічної інформації. 2. Створення загальної таблиці багатогранності проявів мови 	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год	
1	2	3	
українські та зарубіжні художні практики;	сучасної проектної графіки.		
<p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Вміння здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну;</p> <p>Навички застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності;</p> <p>застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями);</p> <p>Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному</p>	<p>Лекція 3. Тема 3. Форма і утворюючі її елементи.</p> <p>Зображувальний засіб «крапка», як елемент композиції</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геометричне та графічне визначення поняття крапки. Крапка як елемент композиції і першооснова будь-якої форми. 2. Трансформація крапки. 3. Крапка як засіб емоційної виразності композиції. Крапка як візуальний та змістовний акцент композиції. 4. Поняття «площини» і «крапки». Засоби композиційного групування кількості крапок. 5. Крапка як епіцентр. Крапка як фокус композиції. 6. Конфлікт, гармонія крапок. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 20-21] Додатковий: 8 [с. 4-5], 13 [с. 21-23], 19 [с. 18-20], 20 [с. 11; 25-26] Інтернет-ресурси: 37, 39</p>	1	
	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань зображувального засобу «крапка», як елементу композиції і виконати завдання по даній темі 1 [с. 20-21].</p>		4
		<p>Лабораторне заняття 3</p> <p>Зображувальний засіб «крапка», як елемент композиції.</p>	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
рівні;	<p>Мета: Осягнути діапазон впливу елементів що утворюють форму.</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трансформація крапки (від 8 варіантів). 3. Крапка як засіб емоційної виразності композиції. Крапка як візуальний та змістовний акцент композиції. 4. Засоби композиційного групування кількості крапок. 5. Крапка як епіцентр. Крапка як фокус композиції. 6. Конфлікт, гармонія крапок. 	
<p><i>Знання</i> та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p><i>Вміння</i> здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну;</p> <p><i>Навички</i> застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності;</p> <p>застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за</p>	<p style="text-align: center;"><i>Лекція 4. Тема 4. Форма і утворюючі її елементи.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Зображувальний засіб пляма-площина</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зображувальний засіб «пляма-площина». 2. Геометричні плями. Хаотичні плями. 3. Основні засоби виразності та організації плям-площин. 4. Візуальна підтримка форм. 5. Закон маси. 6. Композиційне розташування плям-площин. 7. Трансформація форми. Асоціативний розвиток форми. Форма і тло. Форма і контрформа. Експресивні форми. Суб'єктивні форми. 8. Ілюзія зображальних засобів. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 34-59] Додатковий: 7 [с. 11-12], 8 [с. 10-11] 18 [с. 18-19], 19 [с. 23-</p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
спеціалізаціями); Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні;	27], 20 [с. 31-50], 27 [с. 67-83] Інтернет-ресурси: 37, 39.	
	Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції щодо зображувального засобу «пляма-площина» і виконати завдання по даній темі 1 [с. 34-59].	4
	Лабораторне заняття 4 Зображувальний засіб пляма-площина. Мета: Осягнути діапазон впливу елементів що утворюють форму. <i>Завдання</i> 1. Візуальна підтримка форм. 2. Закон маси. 3. Композиційне розташування плям-площин. 4. Трансформація форми. Асоціативний розвиток форми.	6
<i>Знання</i> та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. <i>Вміння</i> здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну; <i>Навички</i> застосовувати навички проектної графіки у професійній	Лекція 5. Тема 5. Форма і утворюючі її елементи. Лінія як засіб композиції та образно-емоційної виразності План 1. Геометричне та графічне визначення лінії. 2. Сполучення точки і лінії. Лінія як місце перетину площини та об'ємів. 3. Напрями та характеристика ліній у фронтальній двовимірній композиції. 4. Маса, діапазон товщин лінії. 5. Фактура і насиченість лінії. Різновиди лінійної формалізації.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
діяльності; застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями); Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні;	6. Емоційно-образні властивості лінії. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 21-34] Додатковий: 11 [с. 8], 15 [с. 23-27], 20 [с. 11-13], 26 [с. 53-77], 27 [с. 62-76] Інтернет-ресурси: 37, 39	
	Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань <i>лінії як засобу композиції</i> Ознайомлення з <i>образно-емоційною виразністю лінії та виконання завдання по темі</i> 1 [с. 21-34]	4
	Лабораторне заняття 5 Лінія як засіб композиції та образно-емоційної виразності Мета: набуття навичок і вмінь формування лінійної композиції. <i>Завдання</i> 1. Напрями та характеристика ліній у фронтальній двовимірній композиції. 2. Маса, діапазон товщин лінії. 3. Фактура і насиченість лінії. Різновиди лінійної формалізації.	6
Знання та розуміння предметної області та	Лекція 6. Види та засоби організації фронтальної, двовимірної композиції План	1

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
<p>розуміння професійної діяльності. <i>Вміння</i> здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну; застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності; <i>Навички</i> Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах;</p>	<p>1. Композиційне групування точок. Лінійна композиція. Фігурна композиція. 2. Фігурно-лінійна. Лінійно-фігурна композиція. 3. Засоби організації двовимірної композиції. Компоновка зображення. 4. Розміщення на площині: Вільне розміщення. Торкання форм. Прилягання форм. Шаховий порядок (накладання форм). Перетин форм. 5. Композиційний центр. 6. Акцент. Домінанта.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 36-59] Додатковий: 7 [с. 8-9], 8 [с.9-10], 9 [с.9-10], 10 [с.82-90], 18 [с.6-11], 20 [с.13] Інтернет-ресурси: 33, 34, 37, 39</p>	
	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань засоби організації фронтальної, двовимірної композиції. Використання специфічних композиційних засобів у формотворенні об'єктів 2 [с. 56-65].</p>	6
	<p>Лабораторне заняття 6 Види та засоби організації двовимірної композиції Мета: набуття вмінь та навичок організації двовимірної композиції. <i>Завдання</i> 1. Засоби організації двовимірної композиції. Компоновка зображення.</p>	7

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	2. Розміщення на площині: Вільне розміщення. Торкання форм. Прилягання форм. Шаховий порядок (накладання форм). Перетин форм. 3. Композиційний центр. 4. Акцент. Домінанта.	
<p>. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p><i>Вміння</i> здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну; застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності;</p> <p><i>Навички</i> здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта. набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у</p>	<p>Лекція 7. Тема 7. Властивості і якості композиції</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цілісність форми. 2. Композиційна рівновага. Статика і динаміка композиційних побудов. 3. Симетрія і зорова рівновага просторових побудов. 4. Прояви асиметрії у симетричних формах. Асиметрія. 5. Супідрядність. 6. Єдність характеру форми. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 105-118; 133-135], 2; 3 [с. 56-69] Додатковий: 7 [с. 9-15], 8 [с. 10-19], 9 [с. 15- 89], 13 [с. 79-150], 18 [с. 15-33], 20 [с. 13-15] Інтернет-ресурси: 33, 34, 37, 39</p>	2
	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань властивостей і якості композиції. Виконати практичні завдання : 1 [с. 105-118; 133-135], 2; 3 [с. 56-69]</p>	8
	<p>Лабораторне заняття 7</p> <p>Властивості і якості композиції</p>	10

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
відповідних техніках і матеріалах;	<p>Мета: усвідомлення методів створення композицій за базовими, програмними законами.</p> <p><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цілісність форми. 2. Композиційна рівновага. Статика і динаміка. 3. Симетрія. Асиметрія. 4. Супідрядність. 5. Єдність характеру форми. 	
<p><i>Знання</i> та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p><i>Вміння</i> здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну; застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності;</p> <p><i>Навички</i> здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта. набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.</p>	<p><i>Лекція 8. Тема 8. Засоби композиції</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пропорції і пропорціювання. 2. Масштаб і масштабність. 3. Поняття ритму і метру. 4. Тотожність, нюанс і контраст. 5. Майстерність поєднання засобів композиції як певного інструментарію з метою досягнення найвищої міри впорядкування форми у створюваних людиною предметах. 6. Здатність перетворення безформного в оформлене, аморфного в структурне, неорганізованого в організоване. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 85-105], 2 [с. 121-224] Додатковий: 7 [с. 5-32], 8 [с. 6-31], 9 [с. 146-278], 10 [с. 122-201], 13 [с. 110-131], 20 [с. 13-15] Інтернет-ресурси: 33, 34, 37.</p>	2
	<i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції з питань	8

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техниках і матеріалах;	<i>Засоби композиції. Уява про метроритмічні ряди. Виконання практичних завдань 1 [с. 85-105], 2 [с. 121-224]</i>	
	<p align="center">Лабораторне заняття 8 Засоби композиції</p> <p>Мета: набуття навичок використання засобів композиції.</p> <p align="center"><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пропорції і пропорціювання. 2. Масштаб і масштабність. 3. Поняття ритму і метру. 4. Тотожність, нюанс і контраст. 	10
<p><i>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</i></p> <p><i>Вміння застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатфункціональних об'єктів дизайну.</i></p> <p><i>Навички здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну; застосовувати знання</i></p>	<p>Лекція 9. Тема 9. Категорії композиції</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття категорії в композиції. 2. Тектоніка. 3. Об'ємно-просторова структура. 4. Тектонічна організація об'ємно-просторової структури. 5. Взаємозв'язок тектоніки і об'ємно-просторової структури. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 2 [с. 156-175] Додатковий: 13 [с. 213 - 224], 18 [с. 41-49], 27 [с. 90-122] Інтернет-ресурси: 33, 37</p>	2
	<p><i>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції стосовно категорії композиції. Ознайомлення з тектонікою, об'ємно-просторовою структурою. Виконати практичні завдання 27</i></p>	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
прикладних наук у професійній діяльності; застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях	<p>[с. 90-122]</p> <p align="center">Лабораторне заняття 9 Категорії композиції</p> <p>Мета: набуття навичок створення тектонічних та об'ємно-просторових композицій.</p> <p align="center"><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тектоніка. 2. Об'ємно-просторова структура. 	4
<p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p><i>Вміння</i> здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну; застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності;</p> <p><i>Навички</i> здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта; застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної</p>	<p align="center">Лекція 10. Тема 10. Тривимірна, об'ємно-просторова композиція</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція тривимірної форми. 2. Сукупна форма. 3. Центрична форма (лінійна, радіальна, групова). 4. Гратчаста форма. Правильні і неправильні форми. 5. Підкреслення і трансформація форми та простору. Трансформація вимірів. 6. Трансформація форми на площині з елементами руйнації. Трансформація площини в рельєф. Трансформація площини в об'єм. Трансформація форми на основі дефрагментації. Трансформація форми на основі приєднання. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 155-210; 214-221] Додатковий: 7 [с. 28-30], 8 [с. 28-31], 13 [с. 13-254] Інтернет-ресурси: 33, 37</p>	1

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
діяльності у практичних ситуаціях; розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах;	Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань <i>Композиція тривимірної форми. Виконання практичних завдань на тривимірну формотворчу композицію 1 [с. 155-210; 214-221]</i>	4
	<p align="center">Лабораторне заняття 10</p> <p align="center">Тривимірна, об'ємно-просторова композиція</p> <p>Мета: набуття навичок виконання операцій в композиції тривимірних форм.</p> <p align="center"><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Сукупна форма. Центрична форма (лінійна, радіальна, групова). Гратчаста форма. Правильні і неправильні форми. Підкреслення і трансформація форми та простору. Трансформація вимірів. Трансформація форми на площині з елементами руйнації. Трансформація площини в рельєф. Трансформація площини в об'єм. Трансформація форми на основі дефрагментації. <p>Трансформація форми на основі приєднання.</p>	4
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. <i>Вміння здійснювати</i>	<p align="center">Лекція 11. Тема 11. Глибинно-просторова композиція</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> Композиція простору. Застосування знань з нарисної геометрії для об'ємно-просторових побудов об'єктів дизайну. Величина. Положення форми у просторі. Горизонтальні елементи що формують простір. 	1

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
<p>композиційну побудову об'єктів дизайну; застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності; <i>Навички</i> здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта; застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях; розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах; відповідальності за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.</p>	<p>3. Вертикальні елементи що формують простір. 4. Отвори в елементах що формують простір. 5. Просторові відношення. Простір у просторі. Взаємопроникний простір. 6. Суміжні простори. Простори що зв'язані спільним простором. Властивості простору в картинній площині. Види руху в площині. Види головних станів.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [с. 156-179] Додатковий: 7 [с. 28-30], 8 [с. 27-29], 13 [с. 13-254] Інтернет-ресурси: 33, 37</p>	
	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань <i>глибинно-просторової композиції та виконання практичних завдань</i> 1 [с. 156-179]</p>	4
	<p style="text-align: center;">Лабораторне заняття 11 Глибинно-просторова композиція</p> <p>Мета: набуття навичок оперування складною глибинно-просторовою композицією.</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання</i></p> <p>1. Величина. Положення форми у просторі. Горизонтальні елементи що формують простір. 3. Вертикальні елементи що формують простір. 4. Отвори в елементах що формують простір. 5. Просторові відношення. Простір у просторі.</p>	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	<p>Взаємопроникний простір.</p> <p>6. Суміжні простори. Простори що зв'язані спільним простором.</p> <p>7. Види руху в площині. Види головних станів.</p>	
<p><i>Знання</i> оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p><i>Вміння</i> застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.</p> <p><i>Навички</i> застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями); аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення</p>	<p style="text-align: center;"><i>Лекція 12. Тема 12. Стилізація , імпровізація, інтерпретація форми на базі об'єктів природи</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета стилізації реальних образів об'єктів живої природи, об'єктів оточення людини. 2. Імпровізація природних форм. Завдання і роль стилізації в дизайні інтер'єрів. 3. Інтерпритація природних форм. 4. Виявлення стилістики, морфологічних, етнічних особливостей утворення форми і змісту існуючих артефактів природи. 5. Рекомендації щодо виконання практичних вправ і представлення одержаної інформації засобами ручної графіки. 6. Техніки виконання практичних вправ на базі таких інструментів як олівець, туш, рапідграф, лінійка, циркуль, трафарети, лекала. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 2 [с.224-232] Додатковий: 11 [с. 2-20], 14 [с. 227-292], 15 [с. 131-218] Інтернет-ресурси: 33, 37</p>	<p style="text-align: center;">2</p>

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
художньо-проектних вирішень;		
	<i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції з питань <i>Стилізація , імпровізація, інтерпретація форми</i> <i>Виконання практичних завдань по темі</i>	4
	<p align="center">Лабораторне заняття 12</p> <p align="center">Стилізація , імпровізація, інтерпретація форми</p> <p>Мета: набуття навичок стилізації, імпровізації, інтерпретації форми в композиції.</p> <p align="center"><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стилізації реальних образів об'єктів живої природи, об'єктів оточення людини. 2. Імпровізація природних форм. Завдання і роль стилізації в дизайні інтер'єрів. 3. Інтерпритація природних форм. 4. Виявлення стилістики, морфологічних, етнічних особливостей утворення форми і змісту існуючих артефактів природи. 	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
<p><i>Знання</i> оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. <i>Вміння</i> застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну. <i>Навички</i> застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями); здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта; застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях;</p>	<p align="center">Лекція 13. Тема 13. Колористика в дизайні</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика кольору. 2. Наукові поняття – кольоровий тон, світлота, насиченість. 3. Різновиди кольорових гармоній. Гармонійні хроматичні акорди. 4. Властивості кольорів. 5. Основні закони змішування кольорів. 6. Кольоровий контраст і нюанс. Різновиди контрастів. 7. Рекомендації щодо виконання практичних вправ в ручній графіці. Техніки виконання вправ <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 4 [с.4-189] Додатковий: 20 [с. 11-13], 21 [с. 49-258], 25 [с. 4-240], Інтернет-ресурси: 37</p>	2
	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань колористика в дизайні. Виконання практичних завдань по темі 4 [с.4-189]</p>	6
	<p align="center">Лабораторне заняття 13 Колористика в дизайні</p> <p>Мета: ознайомлення та набуття навичок створення кольорової композиції.</p> <p align="center"><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Різновиди кольорових гармоній. Гармонійні хроматичні 	6

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	акорди. 2. Кольоровий контраст і нюанс.	
<p><i>Знання</i> оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p><i>Вміння</i> застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.</p> <p><i>Навички</i> здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта; застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях; застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних</p>	<p align="center"><i>Лекція 14. Тема 14. Наукові критерії використання природних властивостей хроматичних тонів</i></p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колористика. 2. Семантика і семіотика кольору. 3. Асоціативно-образне відчуття і графічне відображення за допомогою кольору емоційно-психологічних почуттів людини, музичного та літературного твору, явищ природи. 4. Психофізіологічні аспекти і наукові критерії основ кольорознавства та прикладної психології кольору у створенні кольорових схем (образів) об'єктів дизайнерського проектування, виховання естетичного смаку. 5. Асоціативні психологічні властивості кольору. 6. Рекомендації щодо виконання практичних вправ в ручній графіці. Техніки виконання вправ. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 4 [с.4-189] Додатковий: 20 [с. 11-13], 21 [с. 49-258], 25 [с. 4-240], Інтернет-ресурси: 33, 34, 37</p>	<p align="center">3</p>
	<p><i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції з питань наукового кольорознавства в дизайні. Виконання практичних завдань по темі 4 [с.4-189]</p>	<p align="center">4</p>

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
<p>матеріалах (за спеціалізаціями); Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні;</p>	<p style="text-align: center;">Лабораторне заняття 14 Критерії використання природних властивостей хроматичних тонів</p> <p>Мета: ознайомлення та набуття навичок створення кольорової композиції.</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психофізіологічні аспекти і наукові критерії основ кольорознавства. 2. Асоціативні психологічні властивості кольору. 	4
<p><i>Знання</i> оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. <i>Вміння</i> відображати морфологічні, стильові та колірно-фактурні властивості об'єктів дизайну; застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну. <i>Навички</i> застосовувати у проектно-художній</p>	<p style="text-align: center;">Лекція 15. Тема 15. Архітектоніка як принцип цілісної структури образу</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Архітектоніка як принцип художнього вираження цілісності структури об'ємно-просторового формоутворення. 2. Об'єктивні закономірності формально-змістовних побудов. 3. Спільність естетичної мови, художніх принципів, конструктивних прийомів, матеріалу, форм і деталей. 4. Цілісний образ як єдність змісту, форми і структури. 5. Єдність образу за конфігурацією, за розмірами, за освітленням і кольором, за фактурою, за орієнтацією на площині чи у просторі, за напрямом руху і прогнозованістю розвитку свого морфу. 6. Морфогенез розвитку формально-змістових утворень в дизайні. <p>Список рекомендованих джерел:</p>	1

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
<p>діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями); Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні;</p>	<p>Основний: 3 [с.56-58] Додатковий: 30 [с. 33-37] Інтернет-ресурси: 36, 37</p>	
	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань архітектоніка як принцип цілісної структури образу Виконання практичних завдань по темі 30 [с. 33-37]</p>	2
	<p style="text-align: center;">Лабораторне заняття 15 Архітектоніка</p> <p>Мета: ознайомлення та набуття навичок використання архітектонічних композицій в дизайні.</p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання</i></p> <p>Єдність образу за конфігурацією, за розмірами, за освітленням і кольором, за фактурою, за орієнтацією на площині чи у просторі, за напрямом руху і прогнозованістю розвитку свого морфу.</p>	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
<p><i>Знання</i> зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p align="center">Лекція 16. Тема 16. Принципи вивчення будови просторових артефактів</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комплексний аналіз зразків дизайнерської творчості відомих майстрів. 2. Форма і зміст – як основні смислові категорії композиції. 3. Прикладний естетичний ідеал чи артефакт як мета творчості дизайнера. 4. Досягнення образності композиційних побудов як процес оптимізації творчого, багаточинного підходу до поставленого завдання. 5. Основний образ. Доповнюючий образ. 6. Асоціативно-психологічні образи третього рівня, сюжетна дія, зміст. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 3 [с.62-76] Додатковий: 14 [с. 330-570], 15 [с. 133-223], 23 [с. 101-137], 24 [с. 133-157] Інтернет-ресурси: 36, 37</p>	1
<p><i>Вміння</i> відображати морфологічні, стильові</p>	<p>Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції з питань <i>Принципи вивчення будови просторових артефактів</i> Виконання практичних завдань по темі 3 [с.62-76]</p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
та колірно-фактурні властивості об'єктів дизайну; <i>Навички</i> відповідальності за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.	<p align="center">Лабораторне заняття 16</p> <p align="center">Будова просторових артефактів</p> <p>Мета: ознайомлення та набуття навичок використання будови просторових артефактів</p> <p align="center"><i>Завдання</i></p> <p>Єдність образу за конфігурацією, за розмірами, за освітленням і кольором, за фактурою</p>	2
Разом по дисципліні		180
екзамен		

* Курсивом виділені питання, які розглядаються в інтерактивній формі

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Губаль Б. Композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір: Навчальний посібник. Тернопіль: «ПЦМатвей», 2011. 240 с.
2. Клименюк, Т. М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник Львів: Львівська політехніка, 2012. 344 с.
3. *Михайленко В. Є., Яковлев М. І. *Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Каравела, 2008. 303 с.*
4. Печенюк Т. Кольорознавство / Таміла Печенюк. – К.: Грані – Т. 2009. – 191 с.

Додатковий

5. Божко Ю.Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования. – Київ: Вища школа, 1991. – 184 с.
6. Волкотруб И.Т. Основы комбинаторики в художественном образовании. – Київ: Вища школа, 1986. – 160 с.
7. Губаль Б. Методичні рекомендації до курсу лекцій з «Композиції» / Богдан Іванович Губаль. – Івано-Франківськ, 2006. – 32 с.
8. Губаль Б. Методичні рекомендації до курсу «Композиція» / Богдан Іванович Губаль. – Івано-Франківськ, 2006. – 32 с.
9. Даниленко В. Я. Дизайн / Віктор Даниленко. – Харків. – 2003. – 385 с.
10. Даниленко В. Я. Основи дизайну: [навчальний посібник] / Віктор Даниленко. – К., – 1996. – 320 с.
11. Заварзін О.О. Проектна графіка інтер'єру і меблів: Методичні вказівки до самостійної роботи студентів спеціальності 022 «Дизайн». Київ: КНУТД, 2016. 20 с.
12. Kit White. 101 Things to Learn in Art School. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England. 2014.
13. Костенко Т. В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навч. посібник / Т. В.Костенко. – Харків: ХДАДМ, 2003, – 256 с.
14. Corbusier, Le Modulor and Modulor 2. Birkhäuser, 2015. 579 p.
15. *Михайленко В. Є., Кащенко О.В. *Основи біодизайну: навчальний посібник. Київ: Каравела, 2011. 224 с.*
16. Mitton M. Interior Design Visual Presentation: A Guide to Graphics, Models & Presentation Techniques: 2nd Edition. New Jersey: John Wiley & Sons, 2004. 238 p.
17. Rabiee Sh. Design Visualization: Exploring Expressive Visualization Through Art Fundamentals. ORO Editions, 2019. 168 p.

18. Пономаренко Н. С. Основи композиції: методичні рекомендації до вивчення дисципліни / Надія Пономаренко. – Ужгород: Гражда – ЗХІ, 2006. – 64 с.
19. Руубер Г. Г. О закономірностях художественного візуального восприяття / Г. Г. Руубер. –Таллин: Вангус, 1985. -344 с.
- Сенчук Т.В.Основи композиції. Методичний посібник. – Київ: Вересень, 2008. – 82 с.
20. Сімонік А. С.Засоби виразності. – Київ: ТОВ «Юрка Любченка», 2018. – 269 с.
21. Прищенко С. В. Кольорознавство : Навчальний посібник / За ред.. проф. Є.А. Антоновича. – К.: Альтерпрес, 2010. – 354 с., іл..
22. Сьомка, С. В. Композиція: теорія і методика пропорціонування: навч. посіб. Ч. 1. Київ : НАКККіМ, 2016. 184 с.
23. Сьомка, С. В. Композиція: теорія і методика пропорціонування: навч. посіб. Ч. 2. Київ : НАКККіМ, 2016. 220 с.
24. Степанов Н.Н. Цвет в интерьере. – К.: Вища школа, 1985. – 240 с.
25. Ching F. D. K., Juroszek S. P. Design Drawing: 3rd Edition. New York: Wiley, 2019. 448 p.
26. Тиц А. А. Основы архитектурной композиции и проектирования / А. А. Тиц [и др.]. К.: Вища школа, 1976. – 460 с.
27. Шлях до гармонії: мистецтво+математика: тематичний збірник. – Львів: Львівська національна академія мистецтв, 2008. – 444 с., іл..
28. Шаповал Н.Г. Прикладна теорія архітектурної композиції: навч. посібник. – К.:КНУБА, 2000. – 372с.
29. Шпара П.Е. Шпара И.П. Техническая эстетика и основыхудожественногоконструирования: учебное пособие для студентов технических вузов. Київ: Вища школа, 2000. – 247 с.
30. Шумега С. С. Дизайн / Станислав Шумега. – К., 2004. – 360 с.
31. Яковлев М.І. Формально-композиційна графіка в системі підготовки архітекторів-художників //Сучасні проблеми архітектури – К.:КНУБА, 1997. – с.51-54.

Інтернет-ресурси

32. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]:[Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
33. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]:[політемат. база даних містить відом. про вітчизн. та зарубіж. кн., брош., надходять у фонд НПБ України]. – Електронні дані (803438 записів). – Київ: Нац. парлам. б-ка України, 2002-2015. – Режим доступу: catalogue.nplu.org – Назва з екрана.
34. Український інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]:[Вебсайт]. – Електронні дані. – Київ: УІПВ, 2017. – Режим доступу: <http://www.uipv.org> – Назва з екрана.

35. Заварзін О. О. Дизайн архітектурного середовища: Енциклопедичний довідник. Київ: НАКККіМ, 358 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/2484>
36. Основи композиції та дизайну. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://sites.google.com/view/grdesign99/>
37. Колористика для дизайнерів. Терміни и визначення. URL : <https://mobios.school/blog/koloristika-dlya-dizaynerov-terminy-i-opredeleniya>
38. Урок на тему "Види проектної графіки". URL : <https://naurok.com.ua/urok-na-temu-vidi-proektno-grafiki-4026.html>

Примітка: рекомендовані джерела за позначкою * наявні у науковій бібліотеці ДТЕУ.